

Womhaj Bóh!

Cižbto 33.
14. augusta.

Lětnik 2.
1892.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a šu tam dostač ša šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

9. njedzela po šwj. Trojicy.

1 Kor. 10, 12: „Teho dla, komuž šo šda, šo šteji, tón šo hladaj, šo njepanje.“

Šzahanje Šsraelskich džěczi pšches pušczynu woštanje ša wšchitkón čzaš šnamjo ša čłowške žiwjenje. Š doma teje šlužby w Ešgyptowskej š kwobodži šlubjeneho kraja; š wotročkóštwu š kužeženju! Ale bješ tym dołhe šhodjenje, tam a šem; čzahanje pšches pušczynu š wjele nušy a tradanjow; woczěhnjenje Bože pšches šhutnošć a dobrotu; wšchelake špytowanje wěry a pošklušnošće; wšchelake šnamjenja Božeje pomozy, ale tež Božeje šchtrašy. Šchtož je tón Šnjes čzyl, je wón dozpił. Wón poniži a špyta lud, „šo by šo šjewiło, šchtož by w jeho wutrobje bylo, hacž budža jeho kašnje džěrcěž abo niž“. Roškud Boži pał ma šo tak: „Šo šu ludžo, kotrychž wutroba pšchezo błudži a woni njechadža moje puče pšnacž; šo šo pšchibačach w šwójim hněwje, šo woni š mojemu wotpoczinku pšchicěž njedyrbja. Šs. 95, 10, 11.“

„Šo šo pał wšchitko šta jim š namjenju“, praji šwj. japošctoł, nam pał je napišane š wučěbje. Bože wotpohladanje woštanje to šame, dyrbi šo šjewicž, šchtož je w našchich wutrobach. Wón je nam wjazy dał hacž džěbacž kašnje; my mamy š temu tež ewangelij; my nimamy jeno Mójšaka, my mamy tež Šhryštuša. Nam je wjazy šlubjene, hacž Šsraelskim džěczom, niž šemški kraj, ale wótzny kraj w njebjěch. Nětk je Boža wola, šo bychmy my w šwójim šemškim žiwjenju a w wšchěch špytowanjach jeho šwěru šacžuli a jeho wótzowštu ruku

pšnali. „Bóh je šwěrný“, rěka w našchich šwj. epistoli; „žane, šhiba čłowške, špytowanje njeje waš nadešćlo; wón waš njebudže pšches wašche šamoženje dacž špytowač; ale budže čžinicž, šo to špytowanje tak kónza dobudže, šo wy jo šnješć mójćěž“. Š tola je w našchich ewangelškich wošadach wjele ludži, kiž w špytowanjach njewobštea, ale podleža.

Šnješku te hrěchi, na kotrež šwj. epistola špomni, tež šchoda našcheho luda? Šak wjele je pšchibóžnych! Šak hušto dyrbimy šhonicž, šo maja ša šbože žiwjenja jěšć a picž; šak wjele šrudnych wězow šhonimy wo njepóžčiwóšći, wošebje tež mlódeho luda! Šak wjele lohkomyšlnošće, Bohašpytowanja, šak wjele morkotanja a štaranja! Še runje, kaž tehdy. Š tola je šo to wšcho nam š namjenju štało, šo bychmy ložšcho měli a w špytowanjach wobštač mójhli. Šola widžimy wjele šwójšow kónz wšacž pšches nanowe wopikštwu; džěczi-džěczi šdychuja pod jebanštwom a njěšprawnošću přjedawšchich narodow, telko šstawow našcheho luda čžěpi pod Božim hněwom. Šnješlyšchimy? njewidžimy? šmy hišćě pšchezo hlupi?

Ššo drje na jenym dnju njenawuŋnje, Bože puče šrošymicž. Še wjele džěla, prózy, próštwom a šylšow trjeba. Ale Bóh je šwěrný; wón ma ščěrcpliwóšć š nami. Wón je rólnik, kiž na žně čžaka. Ššches šle a dobre dny naš dopomina a š šebi čžehnje. Šnašch lud je Šnjesowu šylnu ruku hušto šhonik. Škóždemu domu je šo žohnowanje a pomoz, špytowanje a woczěhnjenje Šnjesowe pošašo. Šichtón šo njěštari bješ teho, šo wšchěm móžnu Šnjesowu rulu njepytnje. Š š wšchěm tutym

šamšnym šhonjenjam mamy hiščeže warnowaze wopokašma i prjedawšich čašow, haj i tamneje starodawneje šańdženoscje, kotraž tola psches šnajomstwo je starym šakonjom pschezo čerštwu woštanje w našchimaj woczomaj.

Šklyšymy po tajkim šnješowe šlowo! Ščtóz špyta, po nim žiwu byč, nawuknje móž a ščerpnosc. Ale njebudže ničtón rucže mištr. Šich wjele šašo wotpanje. „Komuž šo šda, šo šteji, tón šo hladaš, šo nješanje“, tak šo nam dženz pschwoła. Šwjerdži a wěšči budžemy hagle pošdže. Duž njebudžmy pschekhrobli. Abraham dyrbješče pschezo i nowa wo wěru wojowacz, Šetr wo to, šo Šhryštuka wušnawasche. Luther čzuješče hněw jako šol w šwojim čžele a August Hermann Franka šwucžowasche šo dołho w doměrjenju na teho šnješa, doniž se wšchej wěrnoscju na durje šwojeho doma ša šyrotu tón šchpruch štajič njemóžesche: „Šotšiz na teho šnješa čžafaju, doštanu nowu móž, šo i šchidłami horje šlecža, jako hodler, šo běža a njewuštanu, šo šhodža a njewošlabnu.“

Šóh luby šnješ daj tež nam wščitkim we wščem, ščtož naš špytuje, dobyče psches našcheho šnješa Šesom Šhryšta.

Pod kněhom šakhowany.

(Šotracžowanje.)

Ale Šože lube šlónčko tam na jedyn row runje tajke rjane šwěčesche, kaž na žadyn drugi. Wone šwěčesche runje tajke jašne na te rjane šhapalcžki, kaž na te šespadane rowy, a te lube róžički dawachu do wšchěch bokow šwoju lubošnu wón, šo bě wšchudžom jich wudych šacžucž.

Tam, hđžež běchu te rowy ša šhudych ludži, bě jedyn, kiž bě wošebje dušchny šđeržany; po prawom běšchtaj wonaj dwaj, pschetož wobaj hromadže škuscheschtej. Šamjen abo šchiz na nimaj žadyn nještejesche, pschetož jowle nješmėdžišče nišomu ničto dacž žadyn šamjen na jeho row štajič. Ale dušchnje i rjanym šelenym bě tónle row wobročženy a šrijedža štejesche něšto róžowych pjenčžkow, kiž běchu wšče jara dušchnje wothladane. Šow bě widžecž, šo šo šawoštanje i lubošču wo tónle row štaraju.

Ša tymle rowje ležesche muž, kiž tu wšchón njerjad i wulkej próžu plějesche, kotryž bě šo jemu do teho šeleneho a šrijedž jeho čžernjowych róžow šacžiščžal a šakorjenil. Šón tam tola i tajkej šwěru šoždžičku šrawicžku a ščtož šo tam hewaf njeprawešo wunamafa, šwutorša, šo móžesche hižo na tym šoždy wušpšnacž, šajkej lubaj běšchtej jemu šaj byłoj, šotraž šamle wotpoczowaschtaj.

Nětkle šo wón pomaku šbėže. Šón bě tam dotal šlecžo plěš, duž běšchtej jemu wobej šolenje kaž šespinanej. Nětkle wša šebi šašo šwój šijescht, kotryž bě šebi tam na šemju pošožil, a i wobimaj rukomaj na nišon šespišeny hladašče dołhu šhwilu i pošhilenym woblicžom dele na row. Šoczki běšchtej jemu wobej wšchej šłukej a trochu šacžmjenej. Šajšile tam wón štejo na šwój row hladašče, kaž čžył tam se šwojimaj woczomaj wšču tu šemju pscheryčž!

Š hoka štejesche pschi jenym běšym šchizju i marmora žonšta wšcha čžorna šdruščžena. Šchi nej bě šhwilu mała šolčžka poštała, ale temu džěščžu bě šo wotšudžilo tak dołho pschi macžeri pola šchizža štejo šawoštacž, duž bě mjelčžo šrocžel dale ščła a potom pschezo šašo šrocžel dale, hacž njebě š tym druhim rowam pschiščła. Ale macž tam pschi rowje wšcha šajka myšłata štejesche, šo njebě niž ničžo wo tym dopytajšla, šo bě to džěščžo wot njeje šrijecž šesčžo.

Šón muž, kiž šamle pschi rowje štejo i runymaj woczomaj na te róže na rowje hladašče, na jene došo jačžu, šo bě jemu něčto šwoju čžopku mału rucžku na jeho ruzy pošožil a duž nětkle wuhlada, šo psched nim mała šolčžka i módrymaj wócžkomaj šteji, a šo jemu ta něšto róžičžkow do ruki poda.

„Ššče čžo jowle na twojim rowje žadyn šajšile běšy šchiz njesteji, šajšiz mamy my na našcheho nanowym rowje štejo?“ šo jeho wona woprašča. A hagle jeho wotmolwjenje njewočžafajo jemu wona pschistaji: „Čžesč mečž tele róžički ša tónle twój row? — Šan ma jich hižo tak doščž! Ša wěm, ščto ma našch luby nan na šwojim šamjenju štejo: „Ša šym žiwu, a wy dyrbicže tež žiwu byčž!“ Šubi šo čži šajšele šlowo?“

Šón muž šloro prawy njewjedžišče, šajki dyrbjaf šo pschecžiwotutemu džěščžu šadžeržecž. Šón hłubje a hłubje šadycha a jeho blėde woblicžo šo jemu wujafni, šo kaž na jene došo na tole džěščžo šawoła: „Šalomeja, luba šłota Šalomejka!“ „Ně, šak mi njerėfaja“, jemu to džěščžo rješny, „mi Šadlenka řefaja, móžesč mi tež moje dla Šenta řefacz, šakle mje našch nješo nanš pschezo wołasche. Šój nětkle šhwilu šobu a šraj mi, ščto šamle na wšchěch šchizach a šamjenjach napišane šteji. Šročju móžu drje tež hižo čžitacz, ale jeno se šwojich šchulšich knižčkow. Šój šobu. Šascha luba mama pschi nanowym rowje pschezo dołho štejo woštanje, husto dobru šhwilu; duž budž tajki dobru a poš kufš šo mnu šobu!“

Šakle tam ta šolčžka i nim powjedasche a lubošna se šwojimaj módrymaj wócžkomaj temu mužej do woczow hladašče. Šón paš njemóžesche šloro wjazy wot tutešo džěščža šwojej woczki wobrocžicž, a pschezo šašo šebi šam pschi šebi i mjelčža šrajesche: „Šalomeja, lube šłote džěščžo!“ a potom tam i nej džěšče, hđžež jeho wona dowjedže.

Šot jenešo šchizža dowjedže jeho wona š druhemu, wot tešo šamjenja hacž š tamemu, a tón muž jej potom te napišma i hłubokim hłošom pschepřaji. Dale wonaj pschidžeschtej a mjehlički wón bu, a bóle bě w wutrobje hnutu a bóle bě na jeho hłošu ššššecž, šajki bě wšchón hnutu.

Šaj wšchaf, jowle běchu wšče te rjane, šrafne Šesušowe šłowa napišane, i kotrymž nam wón, tónle našch pschecžel, dopořaje, šo je wón ša naš šmjerčž a row pschewinyl, šo je wón našch pschecžel, šajki paš hacž do šamešo rowa. Šaj, hiščeže wjele wjazy: Šón wšče te mrocžele, kiž nam wušche našcheje šłowy šteja, rošecžeri, šo móžemy šrijedža psches nje hacž do šamešo njebjeskešo wotžneho doma kaž i šurjemi nuts pošhladnyčž, a šo móžemy wuhladacz to měšo, hđžež budžemy junu šobu i nim wěčžnje a šoždy čžaf žiwu.

Šón muž, wo kotrymž čži jowle dotal powjedach, paš ničto drugi njebě, dylžli Dubez Šarcžin. Šón bě šam se šwojimaj rukomaj šwojeje Macžeržyny row wote wšchešo njerjada wučžiščil — a nětkle bě šo šak wot tešo šolčžki dale dowjedčž; jemu bě byłoj, kaž był jeho Šóh tón šnješ dale ščžahnył, jako jeho ta šolčžka prošesche: „Šój jeno šhwilku šobu šo mnu!“ Šo hiščeže jemu ženje njebě do myšłow pschiščłoj, šebi na tyhle žušch rowach te napišma wučžitacz. Šemu bě byłoj pschezo, kaž byłoj jeho něšto š šamemu temu jenemu — š šwojeje macžerinemu — rowej čžahnyłoj. Ščto hagle budžišče šo wón hewaf wo wšče te druge dyrbjaf štaraczž?

— Ale nětkle bě šebi tam něhđže tole wučžitaf:

„Š moješo Šótža domje je wjele wobudlenjow, a ja tam du, šo byč wam měšo pschihotowaf.“

Ša mała šolčžka bě šebi pschezo te šłowa wušpjetowafa, a i jejneho rta jemu wone wšče šajke špodžiwne a rjane wuššincžachju, hacž runje wona šama ničžo wo něčžim šajšim njewjedžišče, šajki wulki trošcht a šajka wulka nadžija móhła w tyhle šłowach ležecž.

Ša jenešo džěščžowym rowje štejesche napišane:

„Šeho dušcha šo Šobu derje špodobasche, duž je wón i nim i tutešo ššeho žiwjenja won šhwatał!“

Šakle pošla njeju dale džěšče wot jenešo šchizža š druhemu. Šutemu džěščžu šo niž kufša njewoštudži, šebi te pišma wot tešo muža dacž pschepřajicž, a temu mužej bě, kaž był šo jemu psched jeho woczomaj něšajke džiwne kniži wuwotewriše, a kaž był šebi nětkle i nič čžitaf, jemu štronu ša drugej.

(Šotracžowanje.)

Njedžela a pošdžela.

Šo něškim wot Š. Š.

(Ššončženje.)

6. Šódra pošdžela.

Dofelž šo dženznišchi dženi šak wjele wo šwječženju njedžele pišče, ščtož je tež jara nušne, njech šo tež junu něšto wo pošdželi šřaji; pschetož kaž je wěšte, šo dyrbi njedžela dženi měra byčž, šak wěšte tež je, šo pošdžela nješmė dženi hřěščenja byčž, na čžož dyrbi šo Šobužel jara ššřicž.

Hđyž budže to řjenješłnik čžitacz, hnydom špššnaję, na čžo šebi pošmyšlu. „Šódra pošdžela! šódra pošdžela!“ budže šřajicž. Š tym ma tež prawo. Ša paš tola njewěm, ščto dyrbjalo na pošdželi šódre byčž. Ššchetož šódra šarba je rjana šarba a

jako je Bóh tón Rnješ njebjeka natwaril, a je wysche semje wu-
pšestrel, njeje sa njebjeka rjenischeje barby wjedzał, hacž tu jašnu
módrinu. A hdyž je cžłowika wutroba srudna a do tuteje lubošneje
módriny pohladnje, je sažo stroschtna. Ale sčto ma ta rjana
módra barba i módrej pónđzela cžinicž?

Módra pónđzela rěta „lěnjeho pascz“; módra pónđzela rěta
„šo na rejwanškich kubjach walecz“; módra pónđzela rěta „khardt
hracz“; módra pónđzela rěta „pimo a palenz žlofacž“; módra
pónđzela rěta „dołh cžinicž“; módra pónđzela rěta „Boha sabycž“.
Teho dla ja praju, ja njewěm, cžeho dla wona módra pónđzela
rěta.

Rjemještnik abo dželaczjer je po mojim šdacžu cžłowjek, kaž
kóždy drugi kšeseczjan; cžeho dla dha sa wšchón šwět pišane
steji: „Sčesč dnjom dyrbišch dželacz a na šednym dnju dyrbišch
wotpoczowacz? a sa rjemještnika abo dželaczjeria šameho dyrbjalo
rělacž: Bjecž dnjom dyrbišch dželacz a dwaj móžesč šo sawjebelicž,
kažkuliz chzesč? To by tola džiwna biblija byla, w kotrejž
dyrbjalo to pišane stejecž; tajkeje tež hišcže ženje wohladał nje-
šym, ani žaneje, w kotrejž pišane steji, šo wotpoczowanje wobšteji
i džiwich šwětnych wješelow. Wiele bóle biblija wo tym žhle hinał
rěczi, kaž móžesč to Gal. 5. cžitacz.

Šo šo wo tym sažo šłowczko porěcži, je tež wošebje teho
dla tał nušne, dofelž je jich jara wjele, kiž bėchu prjedy hódni a
dobri mužojo, do hubjenstwa pšichšło, dofelž šapoczachu módru
pónđzela džeržecž. Ša njemóžu šroschmicž, kał móhko do mišchtr-
weho domu žohnowanje šaczahnyčž, hdyž njecha, sčtož w jeho
mozach steji, pšecziwo tutemu waschnju wustupowacz. Prěnje
wšchaf je, šo šam i dobrym pšichšladom prjedy dže. Wot tyč
mišchtrów budže Bóh junu šebi račnowanje žadacz sa wšchitkich
tyč, kotryčž mějachu jako šwojich dželaczjerjow hladacz a woni
budža dyrbjecž wotmolwenje dawacz, hacž šu na nimi cžinili,
sčtož bėchu cžinicž winojczi. Šdyž budže potom mišchtr wotmolwicž:
„Ša šym tym pacholam došč rěcžak!“ budže Bóh prajicž: „Sčto
pomha to rěcženje? Šny ty šam po tym cžinil?“ — A potom
budže někotry wotmišchtrnyčž dyrbjecž.

Šdyž staršchej šwojemu šynei, hdyž je wuwuknył, dadža do
zušby cžahnyčž a wo nim měšazy a lěta dołho nicžo nještlyšcha,
štaj wonaj se šwojimi myšlemi hušto pola njeho a w štyšniwoščzi
i Bohu šdychaja, šo chžyl jeho pšched wšchém šym na cžěle a na
dušchi šakhowacz. Ale tón mišchtr, kiž ma teho šyna w šwojim
džěle, šebi na wjele druheho myšli, ale niž na starošcz a modlitwy
jeho staršcheju; wón je jemu zušy, kiž sa njeho džěla a kotremuž
wón mišdu płaczi. Hacž wón po dobrych puczach khodži abo hacž
je w štrašche do škaženja padnyčž, je jemu žhle wšcho jene. Šeno
šo wón wšchědne dny pilnje hěbluje a šchemzuje, njedželu a
pónđzela móže šo pola šwini walecz; sčto to mišchtra stara?
Šdyž dyrbi šo na njeho hněwacz, jeho wuhnaje a i tym je hotowe.
— A cži wbošy wuczomzy, kiž drje šo hišcže na tym šym
cžinjenju módreje pónđzele šjawnje wobdželicž nješmėdža — šu
bórsy wot teho jěda natyknjeni a pytaju potajnje šwoje ške pucze;
sčto i tyč mišchtrów abo wuwuczemyčž šo w kšeseczjianskei
bratrowskei lubošczi sa nich stara a pyta jich wobarnowacz!

Hacž dotal móžachu šo hišcže i tym wurěcžecž, šo cži
mišchtrjo jich do njedželšeho džěla šapšchahnyčhu a šo šebi teho
dla pónđzela šwobodnu i cžinicžu. Nětk pak je nowy njedželšti
šakon wušchol, kotryž jim wšchitkim, hdyž wobštejnosczje to někał
dowola, njedželšti mēr pšchinješe. Woni móža ke mišchi hičž a
potom domach wotpoczowawšchi, šebi nowe mozy, kotrejž sa tydžeńske
džělo trjebaja, hromadžicž. Woni maju nětko šwoju rjanu
njedželštu šwobodu (frejotu). Duž šo tež dwójžy tón šawinuje,
kiž tutu šwobodu wopał wužiwa, kiž i njedzele, jemu nětko sažo
dateje, dženi hrěščenja cžini a i njeje do prócha a blóta runje tał
pušteje módreje pónđzele nuts dže. Sčtož je tał njedžakomny a
hješbóžny, njebudže šchtrašowazej ruzy Božej wuczeknyčž.

Ale my šebi hišcže nješšmy na to wotmolwili, kał je i žyła
tuto hubjene waschnje, pónđzela nicžo njedželacz, ju módru šcžinicž,
nastalo. Š wotkal ma wona to mjeno „módra“, je šo špytało
na wšchelake waschnje wukładowacz. Ša chžu šledowaze podacz:
„Pšched něhdže 400 lětami bėšche w našchim wótznyim kraju
waschnje, w šwjatym póštnym cžachu žyckwe módre wupšchicž.
Hacž je šo i rubami abo i šchorhojemi štało abo na někałke druhe
waschnje — prajicž njemóžu. W tym šamym cžachu tež to
waschnje wotuczi, šo rjemještnyčž pónđzela do póštnizow šwoje
dželaczernje šamknywšchi lěnjeho pašechu. Najprjedy šu to

mišchtrojo cžinili a po nimi tež jich dželaczjerjo, kotrymž šo šakafacz
njemóžesche, sčtož bėchu šebi mišchtrojo dowolili. Woni jėdžichu,
pijachu, šo wješelachu, hacž runje šo šwjatny póštny cžach šapoczja
a w tamnym cžachu je pšchibšowo nastalo: „Dženša je módra
pónđzela“.

Šdyž bė šo nětko ta pónđzela i wješelu wšaka, bórsy wjazny
špokojom njebėchu, šo mějachu jenož tu jenu pónđzela w žylym
lěcže. Ša jena pónđzela dyrbjesche jeja šnješč a to jich tał wjele,
kaž ma žyłe lěto pónđzelow a kóžda šapoczja módra byčž.

Šaž pšches to žyłe rjemještništwo cžerpjesche, wo tym historija
je šrudnym hłoškom powjeda. Šeho dla šo tež bórsy wšchinoscz
wabjena cžujesche, šo i tym nakładowacz. Šaž wjele je šnate, je
šo přeni krocž w lěcže 1571 wot kšěžora Maximiliana wopaczne
načožowanje módreje pónđzele šakafalo; ale tón njedostatł wosta,
haj, to waschnje tał pšchibjerasche, šo je šo na dwėmaj šejmomał
wo tym wuradžowacz dyrbjalo, w lěcže 1726 a 1731.

Ale sčto je to wšchitko pomhało? — Šdyž rjemještnyčž
šami šo njehibaja, šakonje šame nicžo njepomhaja. Duž dyrbja
mišchtrojo a jich dželaczjerjo šwėru na to hladacz, šo šo pónđzela
i dželanjom šwjeczi. Škóždy njech najprjedy pšched šwojimi
durjemi wumjecze a potom njech tež pomha i šhromadnemu
škutkowanju. To wěščje bješ žohnowanja njewoštanjel!

Šmjerne jěchanje.

Dopomnjenje na 16. augusta 1870 ša šarych wojatow.

Bė 16. augusta 1870, 5 hodž. popołdnju, jako brigada
Wedell 10. armeekorpsa, wobštejaza se 16. a 57. regimenta pšchłow,
pšched franžowskei pšchemozu zofacz dyrbjesche. Wobaj regimentaj,
kotrajž i Westfalskich wobštejšchaj, bėšchaj se šwojei žylej mozu
špytałoj, franžowskich na dobyczu wšy Mars la Tour-a šadžewacz,
pšchetož w tutej wšy stejšche pucz wot Měža do Verduna, wo
kotryž bėchu hižo wot šaheho ranja krawnje wojowali, njepšchecželam
i cželanju wotewrjeny. Někotre baterije 10 korpsa bėchu trěbnje
pšchłow podpjerake. Prěni regiment garde-dragunarijow bė jim
jako šakitanje pšchidatny. Šako tež tamne baterije pšched pšchezo
móžnišchim njepšchecželnym tšelenjom zofacz dyrbjachu, wosta jenož
regiment dragunarijow. „Widžichmy“, tał powjeda offizjer tuteho
regimenta, „njepšchecželne pšchłowštvo bješ šadžewanja pšches
šklubinu pšchibėžecž, šo na Mars la Tour dacž a pšchi tym šłabe
šbytki bataillonow 57. a 16. regimenta pšched šobu hnačž a jim
i došpołnym šanicženjom hrošč.“ Wokomiknjenje bė jara štraščne.
Tehdy — bė 5³/₄ hodž. popołdnju — jěchajšche komandėrowazy
general 10. korpsa, general i Voigts-Rhež, na puczju wot Bion-
villa i regimente i šakafajšche generale i hrabi Brandenburgei, kiž
brigadu garde-dragunarijow pod šobu mějesche, šo by šo se šwojei
brigadu na njepšchecželne pšchłowštvo dał. Šrabja Brandenburg
šdžěli jemu, šo drugi regiment garde-dragunarijow na měšnje
njebė, šo by wón po tajkim jenož jedyn regiment měl a šo by šo
dla wulkeje hromady njepšchecželneho pšchłowštwa, kotrejž hacž
dotal hišcže cžerpilo njebė, dobyčja nadžecž njemóhł. General
i Voigts-Rhež wotmolwi: „Regiment tež dobyčž njedyrbi a hdyž
njepšchecžela jenož 10 mjeńšchinow horje džerži a panje hacž do
pošlednjeho mužaj, je šwoju pšchikafnju a šwoje powołanje do-
pjelnil.“ — Šrabja Brandenburg jěcha w galopje i wšchšchemu
i Auerswald, rošestaji jemu krotko, sčtož bė šakane, da jemu ruku
se šłowami: „Jěchajcže i Bohom, Auerswaldo, pónđu tež šobu.“
Bješ tym bė adjutanta regimenta polo pšchepytał a šjewi, šo šo
jara mało sa jėšdných hodži. Regiment šasta hacž do w hromadu
cžehnjena šchwadronow. Ša pšchikafnju, šo dyrbjachu atašėrowacz,
šo 5. šchwadrona jako přenja nastaji, 3. a 1. ša nej jěchajšchei,
bješ tym šo 4. i šchorhoju pod pryzom i Hohenzollern na što
krocželow jako rešerwa šcžěhuje. Šał trabuja i połkozny nimo pšchi
Mars la Tour-u; po tšjóč dyrbja pšches někotre cžerniny šakacz.
Šady pošlednjeje, kotruž hižo w njepšchecželnym tšelenju pšche-
škoczichu, šraduje šo regiment po wotdželach (zugach) w galopje.
Hišcže njebė pošlednja šchwadrona došpołnje pšches cžěžke polo
jěchala, dha klineczi signal „Front“, hnydom na to šašo: „Galop!“
— Komandėrowazy general žyłej brigady hrabi Brandenburg
jěcha na prawym bofu 1. šchwadrony, wšchšchi i Auerswald jěcha
w galopje daloko pšched regimentom, ša nim rytmišchterjo pšched
šwojimi šchwadronami; muž pšchi mužaj, šon pšchi šonju, ša nimi
dragunarijo a dachu šo se šbėhnjenymi tešakami a pod wótrym
hurrawołanjom do njepšchecželných rjadow. Franžowske bataillonny
štróžichu šo, jich tšěly bėžachu do šady abo cžišnyčhu šo na šemju,

jesadnje rjady wjerczachu so w hromadach. Spěšne tšelenje je pschi tym pschezo wóznische, schczerczenje mitraillesow pschezo žakofnische, kulow deszcze pschezo husczische. Galopěrowanje dragunarijom je pschezo byluische a byluische, hač wyschski — wočoło 80 krocjelow psched njepscheczelo — „marsch-marsch“ kasa. „Fanfaro“, klinczi psches bitwiszczo a s hurrawołanjom dže na do prócha a pólvoreho kura sawaleneho njepscheczela. Štož njepadnje, jěcha nuts a njeje widžecž w žakofnym mjerwjenju. „Hač na tute wošmifnjenje“, powjeda jedyn, kiž je šobu jěchať, „móžu so na wscho jašnje dopomnicž. Wo wojowanju muža pscheczimo muzej so jeno dopomnju, so ramjo nimale bjes wole tešatej na njepscheczelo dele bicž dasche a moje wóczko je mi wobraš hlubokich ranow a pod tonje steptanych Franzowsow wobarnowało.“

(Štónčjenje pschichodnje.)

Wyšoki kherlusch Salomonowy w herbstlich kherluschach.

14.

Staw 2, 11—13.

Rošwucžowanje teho Knjesa.

Nětk woczi posbėhń, na kraj pohladuj —
Ty mēnjese, so leži w šmjeronym spanju,
D hladaj, tak wscho steji w sešhadžanju!
Na žiwym rosczenju so swjēkeluj!
Kaž tebi wošjewi so nowe ranje,
Tak moje šwětlo tež šwēt wožiwu.
Hlaj, mħla so šhubi, kotraž dotal cži
Ze šapšichryła moje škutkowanje.

D hladaj, tak wschón kraj mi hošduje!
Ja s krawnym potom šym jón šebi dobyť.
Mēniš, so podarmo šym w šmjerčzi pobyt,
A so mi něšto jón šaš' wutorhnje?
D ně! Mój wostanje, jón šakituju,
A wodnjo, w nozy na njón ledžbu mam;
A kohož s mojim Duchom roššwētlam,
Tón pytnje, tak jón šczedrije požohnuju!

Kaž powētr nalētny, hdyž sawēje,
Klin šymnych honow šwōhriewuje
A na morjazej šymje dobywuje,
Tak wopłodžo mój Duch kraj pscheczehnje.
A kaž we lēšach šašo tyšaztrócžnje
Ze hłōšy klincza drōbnnych spēwarjom,
Tak wēšchczo tež ša šwērnnych bēdžerjom
We mojim kraju hołbit tujšacž pócžnje.

Tón šlōdki hłōš tež tebi šnath je!
Šdyž strach a dwēl wschu mōž cži rubicž chyzsche,
Dha hołbit njebješti, mój Duch, to bēšche,
Kiž trošchtowajo šchidła wupšchestrje.
Tak wēčžnje nad našchim wón krajom lēta
A wolijowy lišč nam pokasa;
Šdžez se žolmami duch so bēdžicž ma,
Tam pschipošdži wón pschistaw rjeišchoh' šwēta.

Čzaš nadžije, hdyž wón so škyschecž da!
Hlaj, brēcžka cžeri, s žiwjenju wscho šbudži;
Se semje klina postawaja wschudži
Najrjeišche džeczi r,anoh' nalēcža.
We cžichim hajju pupki wozucžuja,
Šso šwleku šwoje šymške wōdžewki,
A roššchěrjuja něžne podštwēžki,
Nětk nanajšubofnišcho šamonjuja.

Hlaj, nalēcžo nětk s mozu pschicžehnje!
Tam wina hašos bubni na škalinje,
Tu figa mōžnje roscže w dolinje,
Wšcho dawa krajej šlōdke wonjenje.
Duž stawaj! Čžomu chžesch so pokombžowacž?
D wjēkel so, wschať šy ty njemjesta!wacž.
Šchož moje je, tež tebi pschiškušcha!
Duž šhwataj, krašny kraj šej wobhlado

Ja klapam.

Štónčžo rjenje šwēcžesche psches hory a dohy. Ja so w-
thodžowawšchi mējach hišchže wschelake wobštaracž. Wofna
w khlamach bēchu rjane wuhotowane, wošebje jene so mi špodo-
bachu, w kotrychž bēchu wobrašy wuštajene. Jašo šebi te wobrašy
bliže wobhladowach, tši male holczki se šchule, šydom hač do
wōšom lēt stare, nimo pschindžechu. „D pohladajcže“, jena džesche,
„kajte rjane šu to wobrašy!“

„Tón pak je tola najrjeišchi, na kotrymž šbōžnik steji a wo
durje klapa“, druha sawola.

„Čžeho dla wón klapa, Marja?“ tšecža džesche, „wón mōže
tola wschudžom nuts, hdyž nuts chže“.

„Nē“, wotmolwi druha, „wone šu wutrobine durje a hdyž
čžlowjek šbōžnikej nuts dacž nochže, wón tež nuts njemōže a dyrbi
hušto došho klapacž; tak je mój nan prajit“.

„D my mamy domach tón šamy wobraš“, šašo druha
holczka džesche“, ale wjele rjeišchi a wjetšchi; moja wofna je jón
mojimaj šaršchimaj s hodam darila, w našchej dobrej ištwi wón
wišy. Ale psched dwēmaj njedželomaj, hdyž bēšche nanowy na-
rodny džēn, mējachmy wjele hoščzi a žyku nōž so rejwasche.
Duž bu šbōžnik tak došho do pōdšanskeje plōšarnje štajeny. Šdyž
by moja wofna to wjedžala, by wona plakała. Derje jenož je,
so pola naš njebydli.“ Tak powjedajo holzy šwoju štronu dale
džechu; ja hišchže došho ša nimi hladach a jich rēcženje mje s roš-
myšljenju wabjesche.

Njestajimy tež my našchego šbōžnika druhdy do pōdšanskeje
ištwy, njech je to ša hodžimy, dny, tydženje abo hišchže dlēje,
dokelž na njeho šebi myšlicž njechamy a dokelž so jeho pschi-
tomnošč s našchemu žytemu cžinjenju njehodži? A njedyrbi wón
pola naš na wschelake wašchnje klapacž, so by šastup do našchich
wutrobow namakał? Wšchitko, šchož naš potrjechi, šrudoba, horjo,
šhorosč, wjēšele a šrudne pōdenžjenja, kiž našchu wutrobu ša-
pschimnu, šbože a nješbože, nješbu to lucži pōšli Knjesowi, kiž
jeho jako psched našchimi wutrobiny mi durjemi štejazeho pschi-
powjedža? A wēšcže žaneje čžlowškeje wutrobny njeje, psched
kotrehož durjemi by wón nještejał a hdyž by šažo a pōšdžišcho
njeklapał, hač jemu čžlowjek tola štónčžnje wocžinicž njecha.
Wocžini, prjedy hač je pōšdže!

Prōšdne a polne čžolmy.

Prōšdne čžolmy šu lohke a wētr je lohzy s jeneho brjoha na
druhi honi; ale polne steja hlubje w wodže a dadža so tež
pscheczimo wētšikej wodžicž. — Tak je tež s čžlowškej wutrobu.
Lohšomyšleni, kiž šu prōšdni njebješkich šubšow, lohko na brjoh
šajēdu, pschetož woni njemōža wētšikej a žolmam napšcheczimo
dželacž; ale kiž šu s njebješkimi darami napjelneni, wostanu, hdyž
tež wētšik šrudoby a špytowanja duma, hluboko w wodže wēry
a namakaju tež w cžěžkich wichorach prawy pucž.

„Bomhaj Bōh“ je wot nětka niz jenož pola
knjesow duchownych, ale tež we wschēch psche-
dawařnjach „Šserb. Nowin“ na wfach a
w Budyšchinje dostacž. Na šchtwōrcž lēta
placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so po
4 np. pschedawaju.